

2
GŁOS CZYTELNIKÓW:

WŁADYSŁAW NEUMANN

VITA BREVIS — ARS LONGA STANISŁAW MONIUSZKO

W roku ubiegłym minęło 5 maja 150 lat od dnia urodzin twórcy opery narodowej teki wspomnień o wielkich muzykach, wyciągam notatki o tym naszym kompozytorze tak mało nam znany, wyciągam notatki o tym naszym kompozytorze tak mało nam znany, wyciągam notatki o tym naszym kompozytorze tak mało nam znany...

Największe jednak znaczenie posiada twórczość Moniuszki na polu opery. Uważamy go za twórcę opery polskiej, a jego najcenniejsze dzieła polskiej, a jego najcenniejsze dzieła polskiej, a jego najcenniejsze dzieła polskiej...

Moniuszko wyczerpany pracą umarł w roku 1872, mając zaledwie 53 lat.

GŁOS CZYTELNIKÓW:

WESTFALIA-NIEZNANY KRAJ

Ks. Jan Pitoń w swym cyklu "Księga Polscy w Brazylii" ostatnio pięknie nakreślił sylwetkę rodowitego Niemca...

chni ponad 20.000 km kw. liczącego dziś około 7 milionów mieszkańców, przeważnie katolików, w tym wielu Polaków...

1807 stanął w władaniu arcybiskupa kolonialnego, w 1813 do stał się protestanckim Prusom. Pisze o Westfalii Juliusz Grzędzieli w "Śluzkach"...

zaprzęgiem, a w końcu otwierali składy w miastach w ten sposób usamodzielnili się od naciśku religijnego. Z biegiem lat dorobili się fortuny i zorganizowali wielkie przedsiębiorstwa handlowe...

Aleksander, Krystyna i Andrzej Englishowie wyrażają najgłębsze podziękowanie i wdzięczność wszystkim przyjaciółom i znajomym, którzy im okazali serce i współczucie w momencie śmierci najukochańszej żony i najtroskliwszej matki

HALINY ENGLISHOWEJ

i zapraszają na mszę św. 7 dnia, jaka się odbędzie w kościele św. Wincentego a Paulo, przy av. Jaime Reis, w sobotę, dnia 11 kwietnia br. o godz. 8 rano, za co z góry dziękują.

Wspomnienie pośmiertne o zgonie śp. Haliny Englishowej ukaże się w najbliższym nr "Ludu".

Śp. Dr. Marian Ziemianowski

Dnia 27 marca br. za mąż w Panu, zaopatrzony św. Sakramentami, śp. dr. Marian Ziemianowski, znany i ceniony w Paranie lekarz, przeżywszy 74 lat. Był synem Franciszka Ziemianowskiego i Emilii z Dunin Wąsowiczów. Przez szereg lat chorował na serce. Ostatnio zamieszkał w Caiobá. Odnazniony był orderem Polonia Restituta. O zgonie zawiadamia przyjaciół, znajomych oraz Kolonię polską w Paranie, zapraszając na mszę św. która odbędzie się dnia 26 kwietnia o godz. 9.30 w kościele św. Wincentego a Paulo, prosząc o pomoderanie się za spokój duszy zmarłego, za co z góry dziękuję — ZONA.

SPROSTOWANIE

W nr. "LUDU" 3.951 z 25 marca br. na szpaltach (str. 2) poświęconych "Z Listów do Redakcji", zaszła błędnie P. Franciszek Kluch pisze do Redakcji, PROSZĄC O ZAMIESZCZENIE swego listu, a nie PRAGNĄC ZAMIENICIĆ KILKA SŁÓW. Przepraszamy za niedopatrzony błąd Redakcji.

DISTRIBUIDORA DE PAPEL DE ARTES GRAFICAS Sta. Maria Ltda

PAPEL PARA IMPRESSÃO EM COR

Especializada em papeis cortados
Mimeógrafos e Escritos
ATACADO E VAREJO
Preços especiais para revendedores
— Estoque para pronta entrega.

Avenida Visconde de Guarapuava,
Esquina Rua Tibagi — Fone: 436
CURITIBA

Alameda
Caixa Postal
Telefones:
Curitiba

PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO DA
Diretor: Pe. Domingos Wisniewski
Redatores: Pe. José Zajac
Pe. Sigismundo Piotrowski
Gerente Administrativo: Pe. João Nowak
Godziny przyjęć:
Od poniedziałku do piątku: od 8 do 12 i od 14 do 18
W soboty: od 8 do 12.

PRENUMERATA "LUDU" NA BOLI
Pocztą zwykłą:
W Brazylii
W krajach północno i południowoamerykańskich
w Europie, Azji, Afryce i Oceanii
Pocztą lotniczą:
W Brazylii
W krajach północnoamerykańskich
W krajach północnoamerykańskich
w krajach europejskich, itd.
Cena egzemplarza w Kurytybie
Cena egzemplarza w São Paulo i Porto Alegre

"Lud" wysyłany pocztą lotniczą
SAO PAULO: w kiosku gazetowym obok pomnika
nida São João) oraz w kiosku gazetowym w
LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saquão Park,
sól do Parku.
PORTO ALEGRE: Avenida Presidente Roosevelt
BRASILIA: można czytać naszą gazetę w "Prensa
Internacional da Imprensa, da COOPER PRESS
rial Hotel".
PREZENTAWICIELE "LUDU" ZA
W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, St. Stanislaw, 1122
holdt Street, Brooklyn, N. Y. 11222.
W ARGENTYNIE: — Sr. Juan Czaplinski, 1122
Posadas, Peia. Misiones. Stanislaw Dziwora
i Eduardo R. Krawiec — Floricultura Obera
OBERA — Misiones.

"POLACY W BRAZYLII"

U progu pierwszego stulecia polskiej
zylili, wybiła dla Polonii Brazylijskiej
czna godzina. Ze wszystkich stron
echa.
Wzywamy nas do brania się do czynu i
ci w uroczystych obchodach tego pamięt-
Wspaniały plan p. Stefana Czaplinskiego
głoszony w "Ludzie", dotyczący się wydan-
zki pt. "Polacy w Brazylii", jest godnym
podziwu, ale jeszcze naszego bezwartowno-
Koniecznie trzeba wyswietlać w
bogaty dorobek duchowy, kulturalny i
naszych rodaków osiedlonych na Brazylii.
Ze polski naród ma na świecie
nictwo, nikt temu nie może zaprzeczyć.
w historii tak wiele cierpieli i którego
dawniej wyjeżdżać do dalekich, nieznan-
low, jak nam tam mówi pełna
chleba, Panie, daj chleba!"
Na obcej ziemi, chociaż strasznie
mia polską naszą przodkowie, zdolni
przed nimi najokropniejszą trudność
pracą gromadzić kapitał, kopie, kochają
skromne domki, szkoły, kaplice, kościoły
zdobyli sobie i swoim potomkom nową
tego czasu już minęło sto lat. Na praw-
Dzisiaj i Brazylija i Polonia Brazylijska
wyglądają. Mimo to, duch polski
skich, którzy po swych przodkach
tem polską, ich uczucia i mowę polską.
Teraz właśnie chodzi o to, by
się obudziła i wspomniła na niezatam-
im była dąga do strzeżenia, jako
To wszystko ma nam przypomnieć
w dwutomowej książce "Polacy w Brazylii"
Wynika z tego, że zamówić taką
znaczy, co popierać w obecnej chwili
wę polonijną w Brazylii.
Czas więc do czynu i do odnowienia
naszych polskich żyłach, a już
całej Polonii Brazylijskiej żyjącej
skim.

Stefan Czaplinski

Rzeczy Ciekawe i Prawdziwe

TAJEMNICA SKARBU INKÓW

Już ponad czterysta lat podnieca mieszkańców Argentyny, Boliwii, Peru, Chile i Ekwadoru legenda o sztabach złota i drogich kamieni — ukrytych na szczycie jednego z niewygaszonych dotąd wulkanów w Andach. Skarby te zostały podobno schowane przed Hiszpanami na rozkaz władcy Inków, Atahualpy.

Przed kilkoma laty Ekwadorczyk dr Kurt von Ritter z Quito — zwrócił uwagę na pewien szczegół przekazu. Otóż uwięziony przez Hiszpanów Atahualpa żądał przed egzekucją wydać poddanym rozkaz w sprawie ukrycia skarbow. Na różnobarwnych sznurkach poprzedzielanych węzłami Atahualpa określił pismem "kipu" miejsce ukrycia złota. Ritter przyjął, sugerując się "zapiskiem", że skarb znajduje się na szczycie wulkanu El Sangay. W bliskim sąsiedztwie wulkanu Ritter znalazł złotą figurkę przedstawiającą boginię Inków, Tiku.

Utwierdziło go to w przekonaniu, że wędruje tropami ludzi, którzy przed wiekami nieśli tędy skarb. W ślad za Ritterem poszli inni. Nikomu jednak nie udało się zdobyć wulkanu El Sangay. Góra boga ognia wciąż zazdrośnie strzeże powierzchni jej skarbow — i strzec będzie dopóty, dopóki bucha z niej ognisty potok.

WIĘCEJ NIŻ 100 MILIONÓW

Do państw, które mają więcej niż 100 milionów mieszkańców, zalicza się (w nawiasach podajemy szacunkową liczbę mieszkańców w roku 1966):

1. Chiny (710 milionów);
2. Indie (495 milionów);
3. Rosja (233 miliony);
4. Stany Zjednoczone (197 milionów);
5. Indonezja (107 milionów);
6. Pakistan (105 milionów).

W Indonezji, wyspiarskim kraju azjatyckim, stumilionowy obywatel przyszedł na świat w roku 1963. Pakistan, kraj graniczący z Indiami święcił podobne wydarzenie w roku 1964.

Najprawdopodobniej w końcu przyszłego roku klub państw stumilionowych powiększy się o jeszcze jednego członka. Będzie to Japonia, która w tej chwili ma już więcej niż 99 milionów mieszkańców.

SYNOWIE KIEPURY

Martha Eggerth, żona zmarłego w roku 1966 Jana Kiepury, stale mieszkająca w USA, często jednak odwiedza Europę. Jej starszy syn, Jan, studiuje w Mediolanie śpiew i ma zamiar wstąpić w ślady ojca. Nie jest do niego podobny, natomiast ma jego głos. Tymczasem młodszy, Marian, jest "żywym portretem" sławnego tenora. Ma 18 lat i zamierza być zawodowym pilotem, muzykę śpiew traktując tylko jako prywatne hobby.

WYNIKI BADAŃ KAMIENI KSIĘŻYCOWYCH

W ośrodku kosmicznym w Houston odbyła się konferencja naukowców poświęcona wynikom badań próbek powierzchni Księżyca przywiezionych przez Armstronga i Aldrina.

Poszczególne grupy naukowców skłaniały sprawozdania i referowały wyniki tych prac, szczególnie zainteresowanie i dyskusje wywołuje sprawa wieku Księżyca. Pewna grupa naukowców stwierdziła, iż Księżycowy jest o przeszło milion lat starszy niż najstarsze minerały znajdujące na ziemi, ponieważ najstarsze skały ziemskie oblicza się na 3,4 miliarda lat, a Księżycowy — 4,6 miliarda lat. Nie znaczy to oczywiście, aby Księżyc był starszy od Ziemi o milion lat. Po prostu ten milion lat zagubił się w historii Ziemi na skutek zainiacji różnego rodzaju kataklizmów, które zatęrzyły jego ślady. Jak sądzą eksperci na podstawie dostępnych obecnie danych, Ziemia w przybliżeniu ma około 4,5 miliarda lat.

Grupa naukowców z Instytutu Technologicznego w Kalifornii twierdzi, że w ten sposób została obalona teoria twierząca, iż Księżyc powstał w wyniku oderwania się od Ziemi.

Zdaniem tych naukowców, próbki gleby księżycowej dowodzą, iż powierzchnia Księżyca uległa stopnieniu około 3,6 mld lat temu pod wpływem ciepła wytworzonego zapewne przez upadki meteoroidów, promieniowanie radioaktywne lub inne przyczyny.

Jak wynika z doniesień, nikomu nie udało się wykryć śladów materii organicznej lub wody w próbkach księżycowych.

Uczelnijednogłośnie stwierdzają, iż misja "Apollo-11" postawiła przed uczonymi więcej problemów, niż ich rozwiązała.

NOWOCZESNA METODA LEZENIA PADACZKI

W Centrum Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej Polskiej Akademii Nauk działają zespół Neurochirurgii, który prowadzi badania tzw. stereomecefalograficzne, przy pomocy których można wykryć ogniska padaczki nieosiągane innymi metodami. Istnienie głębokich ognisk padaczkowych wywołuje u ludzi dotkniętych tą chorobą zmiany psychiczne. Zabieg polegający na likwidowaniu pewnych mikroskopijnych struktur mózgu powoduje cofnięcie się procesu chorobowego. Metoda została w kwietniu 1969 r. wprowadzona do leczenia.

CZTERY OKTAWY

Od kilku miesięcy sensacją Paryża jest śpiewak Iwan Rebroff — jego głos obejmuje cztery oktawy, co zdarza się niezmiernie rzadko. Rebroff pochodzi z rosyjskiej rodziny, od 50 lat osiadł we Francji. Jest synem lekarza, ma 6 stóp wzrostu i waży 137 kg. Iwan jest człowiekiem ogromnie łagodnym i spokojnym, uwielbia zwierzęta i chciał studiować zoologię, ale matka, słysząc go śpiewającego, skierowała go na drogę artystyczną.

"To Callas i Szalapin w jednej osobie" — mówią o Rebroffie znawcy. Śpiewak wykonuje zarówno repertuar operowy, jak i tzw. "lekki"; śpiewana przez niego piosenka "To były piękne dni" okazała się największym sukcesem. Ogromny Iwan ma również ogromny apetyt. Jego śniadanie składa się z 6 jajek, pieczonego kurczaka, słoika konfitur i funta masła — mimo tak obfitego posiłku apetyt nie opuszcza go do wieczora. Twierdzi jednak, że gdyby schudł, nie mógłby tak śpiewać.

MARZENIA I RZECZYWISTOŚĆ

Powieści Karola Maysa, a szczególnie cykl "Winnetou", rozzerzyły się po świecie w 25 językach, w milionach egzemplarzy. Toteż w Europie, a i zapewne w obu Amerykach, zwolennicy tych przygód, którzy ukończyli 14 lat życia dobrze wiedzą, kim był Old Shatterhand — Grzmiąca Ręka — biały przyjaciel Indian.

Cykl powieści o wodzu Apaczów, Winnetou, napisany jest w pierwszej osobie jako wspomnienia Old Shatterhanda. Opowiada on historię swego życia tak sugestywnie, że wielu czytelników sądzi, że są to jednocześnie koleje losu samego autora. Jakżeż inaczej mogłoby to wszystko tak dokładnie opisać, skąd by wiedział, jak to było? Otóż w tym właśnie tkwi talent pisarza — nie był, nie widział, a wie, potrafi opisać. Karol May wielotomową powieść o Winnetou pisał w latach 1893 - 1910, a do Ameryki wyjechał po raz pierwszy dopiero w 1908 roku. Ale i czytelnicy mają swoje racje — tożsamiając narratorka z autorem. Jeśli się bliżej i uważniej posłucha jego zwierzeń, wtedy dopiero widać, że Old Shatterhanda i pisarza, Karola Maysa, łączy wiele wspólnych cech, podobne koleje losu a przede wszystkim marzenia o Przygodzie.

Choroba infradźwiękowa

KĄCIK LEKARSKI:

Dźwięk jest szeregiem kompresji i dekompresji powietrza rozchodzącego się z szybkością 340 m sek. W jakimkolwiek punkcie atmosfery pobudzonej przez źródło dźwiękowe istnieje przesuwanie się cząstek powietrza wokół tego punktu, i ten ruch wahadłowy styka się z każdym przedmiotem napotkanym na drodze dźwięku: czujemy np. drżenie szyby, przykładając do niej rękę, gdy przelatuje samolot.

Rozpiętość tego falowania, tzn. dystans jaki przebiega cząsteczka w ruchu falowym zależy od siły dźwięku. Im jest silniejszy, tym rozpiętość ta jest większa. W przypadku częstotliwości względnie dużych, powyżej 200 herców, oczywiste jest, iż ruch powietrza nie może stykać się z przedmiotami, których masa przekracza kilka kilogramów, ponieważ ich bezwładność przeciwstawia się tak szybkim wstrząsom. Dźwięk rozbija się więc o przeszkodę. Kiedy jednak częstotliwość jest dosyć niska, przedmioty nawet o tak wielkiej masie jak mury poddają się falującemu ruchowi powietrza i same ulegają wibracji.

To samo dzieje się i z ciałem ludzkim wraz z jego organami wewnętrznymi, które zaczynają oscylować w rytm infradźwięków. Przy odpowiedniej sile, następują wewnętrzne pęknięcia powodujące śmierć. Zachodzi tu jeszcze i inne zjawisko — zjawisko rezonansu. Tłumaczy to, dlaczego infradźwięki mogą być tak niebezpieczne dla organizmu ludzkiego. Zawiera ono bowiem ruch wahadłowy o bardzo niskiej częstotliwości — krążenie krwi. Jeżeli infradźwięk jest równy, czy też bardzo zbliżony do tego okresu, następuje rezonans. Siła uderzenia serca jest więc wzmożona do tego stopnia, iż następuje pęknięcie arterii i uszkodzenie systemu krwionośnego. Jeśli natomiast okres ten jest inny, infradźwięk hamuje krążenie i powoduje zatrzy-

manie serca (jeśli oczywiście jest dostatecznie silny). Zachodzi tu przypadek zbrodni doskonałej, albowiem infradźwięki zatrzymują serce, nie pozostawiając żadnych śladów.

Również w stosunku do przedmiotów martwych, efekty infradźwięków są katastrofalne. Mury domów wchodzą w rezonans, i te silne drgania powodują ich zwalenie. Żadna konstrukcja stała, domy, fabryki, mosty nie mogą się temu działaniu oprzeć. Drgają bowiem w rytm infradźwięków i nie stawiają żadnego oporu. Nie stanowią zatem również żadnej izolacji przed ich działaniem.

Jeśli chodzi zaś o zasięg działania infradźwięków — jest on bardzo duży. Im bowiem częstotliwość jest niższa, dźwięk rozchodzi się dalej. I tak więc: zwykły gwizdek policyjny wydający dźwięk o częstotliwości 2.900 herców niesie na odległości 500 metrów: dźwięk o częstotliwości 200 herców — 5 km zaś np. infradźwięk 29 herców może osiągnąć aż 50 km!

Infradźwięki o dużej mocy wytwarzane są przez motory dieselowskie, przez niektóre instalacje wentylacyjne oraz ogólnie przez wszystkie maszyny wolnotaktowe. Ze źródeł naturalnych wytwarzających infradźwięki wymienić należy wiatr oraz burze. Stąd pochodzi niewątpliwie zmęczenie nerwowe jakie odczuwamy w czasie wiatru. Jest również bardzo prawdopodobne, iż wytwarza je turkot pojazdów.

Badania nad infradźwiękami, dokładne poznanie ich właściwości, posiada ogromne znaczenie, poza czysto naukowym, także społecznym. Wszystko wskazuje bowiem na to, iż wiele tzw. chorób współczesnej cywilizacji, jak np. choroby nerwowe są powodowane właśnie w dużej części przez infradźwięki.

- O KATARZE -

Podobno nieleczony trwa siedem dni, a leczony tydzień, ale każdy, jeśli mu katar bardzo dokucza chce się leczyć. A więc, jak się leczyć?

Godnym zalecenia sposobem jest wdychanie pary z wody z solą (stolowa łyżka soli kuchennej na litr wody). Przynosi ulgę i jest całkowicie nieszkodliwe. Zanurza się w tym płynie gaź i wdycha nosem. Można też stosować inhalacje z wrzącej wody z dodatkiem parny kropel eukaliptus. Wykonuje się je bardzo prosto. Trzeba nachylić się nad miednicą wypełnioną przygotowanym roztworem, następnie przykryć głowę razem z miednicą grubym ręcznikiem i wdychać wytworzoną parę równomiernie i dość głęboko. Oczywiście, przez nos.

Zapytaicie, po co to wszystko, skoro jest w sprzedaży wiele kropek do nosa? Jest, ale... z kropekami ostrożnie! Można je używać jedynie "w najgorszych dniach" i ściśle według zaleceń lekarza. Nawet bowiem takie krople, jak oleiste (eukaliptus, mentol itp.), używane przez dłuższy czas, mogą wywołać zapalenie śluzówki, czyli... przewlekły katar.

A jak schronić się przed katarzem? Przede wszystkim wzmożnić organizm. Na początku zimny można np. przeprowadzić kurację wanańciepłą, używając witaminę C forte, która podnosi odporność organizmu, a przede wszystkim nie zapominać o tym, że jarmyżyna nie powinna "wychodzić" z naszej kuchni.

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w POLSCE

P O M O C

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczkami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyny do szycia, maszyny dziewiarskie, lodówki, sprzęt motocyklowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy tj. krowy, świnię, wiegla, koka, meble i wiele innych rzeczy...

Tylko Paczki PEKAO wolne od cła

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKANSKICH GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

Po informację i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN,

S A O P A U L O

Caixa Postal Nr 5127, Tel.: 220-39-65

AUTO LONDRINA

DE GETULIO THADEU OSTROWSKI

LATORIA — PINTURA — ELETRICIDADE

Plantão aos domingos e feriados CURITIBA — Rua João Negrão N.º 1820 — PARANA

WŁADYSŁAW ST. REYMONT

Z ZIEMI CHELMSKIEJ

(Ciąg dalszy)

Uparł tego dnia był nie do wytrzymania. Niebo wisiało...

— Daleko jeszcze mamy do Chełma? Nie mogę już znieść milczenia.

Na szczęście wjeżdżaliśmy w jakis las, gęsto podszyty...

— Tam leżą tacy, którzy nawet po śmierci jeszcze...

Przebiegł przez straszne lata to człowiek musiał się...

Na próżno moja żona broniła dziecka — nie przemo...

Stary odszedł i na drugi dzień znowu przyszedł, a że...

— Od naszej stodoły, przez pola i do samego lasu...

— W Bogu nadzieja, że może jeszcze wyzdrowieje...

(C. d. n.)

POLONIA ZAGRANICZNA

ARGENTYNA: CYKL FILMÓW POLSKICH

Począwszy od marca do grudnia 1970 roku, w drugą sobotę każdego miesiąca...

FRANCJA: DWIE ORKIESTRY NA ZABAWIE "MILLENIUM"

Na raz pierwszy w kronice Emigracji polskiej we Francji, polska zabawa...

KANADA: POLAK — CENIONYM POETĄ KANADYJSKIM

Louis Dudek, wykładowca literatury na uniwersytecie McGill w Montrealu...

USA: CHÓR IM. PADEREWSKIEGO

Filadelfia — Na mocy uchwały ostatniego zlotu, Filadelfijski Chór im. Ignacego Paderewskiego...

OKRĘG 7 ZWIĄZKU ŚPIEWAKÓW

Złot odbędzie się w dniach 15, 16 i 17 maja 1970 r. w hotelu Benjamin Franklin...

WIELKA BRITANIA: SPOTKANIE Z SZABLISTAMI

W dniu 3 marca br. w Holborn Assembly Hall w Londynie, staraniem Polskiego Klubu Olimpijczyka...

AUSTRALIA: POLSKA FILHARMONIA NARODOWA W AUSTRALII

Koncertem w Adelaidzie rozpoczął tournée po kontynencie australijskim orkiestra Filharmonii Narodowej...

OBJAŚNIENIA

Nadzwyczajny artystyczny wiersz Norwida wydatnia się choćby w pierwszej zwrotce powyższego wiersza.

LIVRARIA S. V. D.

FOLHINHAS DO SAGRADO CORAÇÃO DE JESUS, ETC. Rua Emiliano Perneta, 433 — Fone: 4-0136

Paulo Muller, Filhos & Cia. Ltda.

Korzystaj ze swego kredytu. Dla swojej wielkiej wygody kupuj w naszym sklepie...

WIELKA BRITANIA: SPOTKANIE Z SZABLISTAMI

W dniu 3 marca br. w Holborn Assembly Hall w Londynie, staraniem Polskiego Klubu Olimpijczyka...

AUSTRALIA: POLSKA FILHARMONIA NARODOWA W AUSTRALII

Koncertem w Adelaidzie rozpoczął tournée po kontynencie australijskim orkiestra Filharmonii Narodowej...

OBJAŚNIENIA

Nadzwyczajny artystyczny wiersz Norwida wydatnia się choćby w pierwszej zwrotce powyższego wiersza.

LIVRARIA S. V. D.

FOLHINHAS DO SAGRADO CORAÇÃO DE JESUS, ETC. Rua Emiliano Perneta, 433 — Fone: 4-0136

Paulo Muller, Filhos & Cia. Ltda.

Korzystaj ze swego kredytu. Dla swojej wielkiej wygody kupuj w naszym sklepie...

WIELKA BRITANIA: SPOTKANIE Z SZABLISTAMI

W dniu 3 marca br. w Holborn Assembly Hall w Londynie, staraniem Polskiego Klubu Olimpijczyka...

AUSTRALIA: POLSKA FILHARMONIA NARODOWA W AUSTRALII

Koncertem w Adelaidzie rozpoczął tournée po kontynencie australijskim orkiestra Filharmonii Narodowej...

OBJAŚNIENIA

Nadzwyczajny artystyczny wiersz Norwida wydatnia się choćby w pierwszej zwrotce powyższego wiersza.

LIVRARIA S. V. D.

FOLHINHAS DO SAGRADO CORAÇÃO DE JESUS, ETC. Rua Emiliano Perneta, 433 — Fone: 4-0136

Paulo Muller, Filhos & Cia. Ltda.

Korzystaj ze swego kredytu. Dla swojej wielkiej wygody kupuj w naszym sklepie...

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze: Dentyści:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital — 14* andar — Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 4-8494
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Conj. 1411 - Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 - Fone: 4-5473 PARANA CURITIBA

DR. AUGUSTO KISZKA
Clínica Médico Cirúrgica
Médico do Hospital Bom Jesus Médico da Pref. Municipal.
A T E N D E :
Hospital: - das 8 às 12 horas.
Consultório: - R. D. Pedro II, 829 - das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA — PARANA

DR. GABRIEL NOWICKI
Diplom Uniwersytetu Paryskiego. — Były Profesor Uniwersytetu Parańskiego.
Po powrocie z Europy przyjmuje w Farmácia Städtel, Praça Tiradentes, 53 od godziny 9-tej do 13-tej.
Choroby ogólnie. — Specjalność: schorzenia nerek i dróg moczowych.
Rezydencja: Ebano Pereira, 322

DR. WINCENTY FLENK
Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. Rua Voluntários da Pátria, 620 — Curitiba

DR. NEWTON MAIEWSKI
Cirurgião Dentista
Extrações e dentaduras em 8 horas
Marechal Deodoro, 211 — 17.º andar - Fone: 4-4600
Edifício BRADESCO CURITIBA

DR. STANISŁAW PUCHALA
CIRURGIÃO - DENTISTA
CONSULTÓRIO
Av. Itaipava, 87 - 1.º andar - Sala. 116 - Tel.: 35-0839 SAO PAULO

Szpitalce:
CASA DE SAUDE DR. MOYSÉS PACIORNIK
PORODY — OPERACJE
Rak: rozpoznanie i leczenie
Rua Lourenço Pinto, 83
Tel.: 4-2222 i 4-2230

DR. RENATO CÉSAR DA ROCHA — MÉDICO
Clínica Geral — Partos — Operações Moléstias de Senhoras
C. — Edifício Barão do Rio Branco - Rua Barão do Rio Branco, 63 - 11.º andar — Conjuntos, 1105/1106 — Telefone: 4-9522 — Ramais, 234 - 235 — Residência: Rua Ubaldino do Amaral, 962 — Fone: 4-8890 — Curitiba.

Advokaci:

DR. LUCJAN KASPSZAK
Pea. Osório, 45 - 1.º and. 105 Curitiba
Załatwia inwentarze, ściągła wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broń sądownie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.
Mówi się po polsku

DR. EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacji. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Pereira n.º 10 — 4.º piętro - Conj. 401 (Eqs. Pr. Zaccarias) - Edifício Quinco - CURITIBA

DR. LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
Sprawy cywilne, kryminalne, inwentarze itd.
Praça Presidente Getúlio Vargas, 68
Tel.: 173 - S. José dos Pinhais - Pr.

DR. ESTANISŁAW BUNDRYA
Biuro Prawnicze dla pełniejszej obsługi klientów składające się z 6 Advokatów, załatwiających, wszelkie sprawy prawne. Przyjmując w godzinach handlowych
Rua Cel. Xavier de Toledo, 99 - 3.º andar — Conjunto 6
Fone: 35-6692 — 33-9405 — 34-6616 — SÃO PAULO

PAULO FILIPAK
ADVOCADO
Causas civis e comerciais. Inventários da Capital e do Interior. Horários: 9:30 - 11:00 e das 15 às 18 hrs.
Rua Cândido Lopes, 205, — 2.º andar — CURITIBA - PARANA

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distritos, declarações do imposto de renda, Serviços de contabilidade em geral.

HUMOR

KORZYSTA Z OKAZJI
Stary, bardzo zamożny i głuchy od lat wujek odzyskał nagłe słuch.
— Rodzina zapewne bardzo się z tego ucieszyła? — zapytał znajomy.
— Rodzinnie nie o tym nie powiedziałem zwierzył się wujek.
— Dlaczego?
— Słucham teraz uważnie, co o mnie mówią w domu i już dwa razy zmieniłem testament.

NIE MA SZANS
Pani Kowalska postanowiła spędzić sobotę u siostry. Troje dzieci zostawiła pod opieką męża, z zawodu statystyka.
Po powrocie w niedzielę rano zastała wykaz sporządzony przez męża:
— Zmiłana koszul — 13 razy.
— Kupno balonów — trzy dla każdego dziecka.
— Przeciętny czas trwania każdego balonu — 600 sekund.
— Ostrzeżenia, żeby dzieci nie przechodziły przez szosę — 35 razy.
— Szanse, żebym został w przyszłości z dziećmi — 0.

ORIGINALNE OGŁOSZENIA
Na cmentarzu w Glasgow. "Wjazd na cmentarz samochodów bez nieboszczyków, surowo wzbroniony".
Ogłoszenie na warsztacie samochodowym w Zurychu: "Sprawdzamy wasze hamulce za 10 franków. Zakład pogrzebowy żąda 400 franków".

TRZEBA PIAĆ
Motocyklista przejechał koguta.
— Chciałbym to naprawić — mówi do chłopca.
— Dobrze, proszę zapłacić jutro o czwartej rano.

SAMOTNOŚĆ

Bezdzietne małżeństwa biorą na wychowanie obce dzieci. Matki, teściowie, ojcowie, ciotki, wujowie zamieszkują w pobliżu rodzin, by nie być samotnymi.

Czego ci wszyscy ludzie boją się? Czym jest właściwie samotność?

Samotnym może być każdy człowiek niezależnie od wieku. Samotny to ten, kto w chwilach trudnych jest zdany tylko na samego siebie. Ten, komu w dniach choroby nie ma kto "podać szklanki wody". Ten, kto nie ma rodziców, dzieci, męża, żony itp. Jest to samotność, którą można by nazwać samotnością "materialną".

Ale jest jeszcze inna samotność. Samotność, gdy mimo posiadania rodziny człowiek spostrzeża, że nikomu nie jest potrzebny. Ze nikt nie zauważy jego nieobecności. Jest to samotność "uczuciowa".

Samotność "uczuciowa" najczęściej swoje źródło ma w nas samych. Zapatrzeni w siebie i własne problemy żyjemy tylko dla siebie i swoimi własnymi sprawami. Na życie innych ludzi spoglądamy przez pryzmat naszych własnych spraw.

Dopóki człowiek patrzący przed przysięgą na osoby na sprawy innych jest sprawny fizycznie i lektałnie, dopóki jego działanie jest przydatne innym, mimo że nie robi tego z myślą o tych innych, dopóki jego pozycja społeczna daje mu przewagę innymi — dopóty żyjąc w samozadowoleniu i trzeżga, że w gruncie rzeczy jest osamotniony.

Jednak na każdego może przyjść chwila, w której spodziewanie "podwinie mu się noga" straci towarzyszką, społeczną, straci pracę — zachwieje dosięgnie go inne jakiegoś zdarzenie losowe, w przeżeraniem dostrzeże pustkę wokół siebie.

Nawet najbardziej samotny "materialnie" człowiek, gdy będzie spoglądał na świat i ludzi z miłości bliźniego, a nie miłości własnej, nie będzie potrzebny. Nie zostanie samotny ten, kto będzie potrzebny. Nie zostanie samotny ten, kto ma jeszcze pod koniec roku 1967 zanotował, że w ludzi i w imię tej miłości stara się im służyć, kując w zamian wdzięczności i wzajemności.

Nostradamus w epoce lotów międzyplanetarnych

Michel de Nostre-Dame, Nostradamus, najpopularniejszy lekarz-jasnowidz XVI wieku, nie przestaje interesować współczesnego człowieka, w którym to staremu drzemle potrzeba misterium i ciekawość przyszłości.

Od wieków pierwsze miejsce w świecie proroków zajmuje Michał de Nostre-Dame, urodzony w grudniu 1503 roku w Saint-Remy (Provence) (gdzie dotąd jeszcze można oglądać pokoi, w którym przyszedł na świat); pochodził z rodziny żydowskiej, nawróconej na katolicyzm. Ojciec, notariusz, wysłał 15-letniego syna na studia do Awinionu, na filozofię, a na studia medyczne do Montpellier.

Zdolny chłopak wstąpił się w sztuce leczenia jeszcze przed otrzymaniem dyplomu lekarza. Zgłasza się ochotniczo do walki z epidemią, tzw. "gorączką cholery" i leczy z powodzeniem, używając proszków własnej produkcji. Następnie wraca do Montpellier, robi doktorat z medycyny i podróże. Dopiero w wieku lat 42, w roku 1545, osiedla się w Marsylii i rozpoczyna praktykę. Epidemia cholery w Aix-en-Provence w roku 1546, w czasie której leczy chorych przy pomocy swego proszku, jest początkiem jego sławy jako lekarza.

Michał de Nostre-Dame nie ma popularności między lekarzami, zazdroścącymi mu sławy i niezgadającymi się z jego metodami leczniczymi. Postanawia więc rozwinąć działalność w innym kierunku: produkuje "proszki piękności", kremy i inne kosmetyki, które sprzedaje klienteli damskiej. Dla męskiej preparuje drażetki Herkulesa. A dla wszystkich sławne "filtry" i eliksiry, z których najbardziej znany "philtre d'amour de Medee". W tej dziedzinie osiąga wielki i szybki sukces, który pozwała mu w roku 1552 wydać część swoich recept w pracy pt. "Traite des Fardements". Z alchemii już łatwo przejść do astrologii. Nostradamusowi nie wystarczy już leczyć swymi środkami — chce jeszcze swym pacjentom przepowiadać przyszłość!

Nieściskość, niejasność i dwuznaczność jego wróżb jest tak specjalna, że przy dobrej woli można je dostosować do każdej sytuacji i wytknąć stko, co się chce. A ludzie chcieli — i chcą. Magicy szukają wszędzie.

Ani postępowanie racjonalizmu, ani osiągnięcia nauki wiedzy nie były i nie są w stanie opanować ludzkiej "nauki". Aż trudno uwierzyć, że prorocznym musa są jeszcze dzisiaj przedmiotem studiów i naukowych interpretacji. W Stanach Zjednoczonych, ma jeszcze pod koniec roku 1967 zanotował, że w Salonu przeprowadził nie tylko Hitlera i Mussoliniego, także wynalezienie bomby atomowej i datę jej wybuchu, Hiroszimę, oraz — latające talerzyki...

Od ostatniej wojny w Stanach Zjednoczonych więcej niż 30.000 osób, które uważa się za astrologów, 2.000 pism ma rubrykę astrologiczną. 20 pism poświęconych astrologii. Przeprowadza się w Ameryce merykanów korzysta regularnie z pomocy odczytawcami "nadprzyrodzonymi" i wydaje 200 milionów dolarów na swą przyszłość.

W Belgii bardzo poważne dzienniki prowadzą brykę "Horoscope" (albo z lekkim zażenowaniem "Dla tych, co wierzą w gwiazdy"), a nie można znaleźć tygodnika czy miesięcznika bez poważnych prognoz gicznych.

Rádio Cambijú
ZY 5 - 27 - Kc/s - 1500 — A VOZ CATÓLICA
Boa música, Clube dos Sócios, Terço em Família, Hora da Mesa (aos domingos das 15 às 18 horas), Homens e Mulheres, Avisos e Recados para Amigos.
ARAUCARIA — FONE: 109

Compro Ações
da Willys, Estréla, Arno, Artex, Antártica, Cimo, Squib e de bancos. Cartas ao Sr. Elias, caixa postal 2130 ou pessoalmente à Rua Alameda (Bom Retiro). Atendo a domicílio. Pago no ato.

GENIUSZE GRZEBIENI

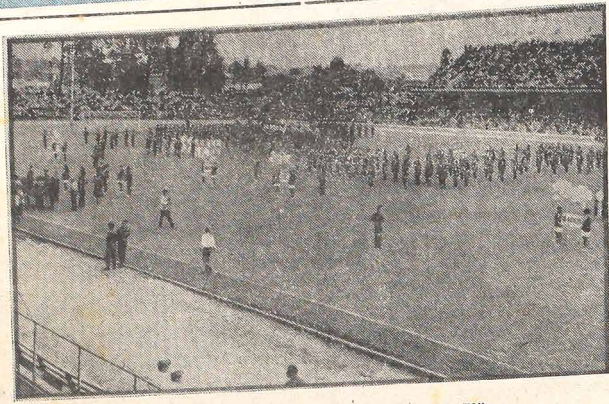
Za "jedne" 30 franków, nie licząc napitków, można w Paryżu uczesać się w tym samym zakładzie fryzjerskim, z którego korzystały osoby takie, jak np. księżna Monaco, Maria Callas, Jane Fonda, Juliette Grecco. Na wytwornej ulicy Faubourg St. Honore, w podwórzu w wykwinie przebudowanym budynku po starej, zabytkowej stajni, mieścił się salon fryzjerski siostrzycy Carita — jeden z najszlachetniejszych na świecie.

50 osób personelu czesze tam rocznie 120 tysięcy damskich głów, zużywając 10 ton szpileczek do włosów — nie mówiąc o innych niezbędnych do czesania utensyliach. Siostry Carita, Maria i Rosy, zaczynały przysłówiowo od niczego. Przed 26 laty przybyły do Paryża z rodzinnej Tuluzy, gdzie uczyły się czesać w małym zakładziku. Nie znaly w Paryżu nikogo i nie miały pieniędzy na powrotną drogę.

Musialy tu zostać. Bez większej nadziei pozostał nijszego wówczas salonu w Paryżu, Germaine i Szeł wysłał z początku dwie prowizje, które miały jednak dobre serce, skoro pozwolił im zostać. Siostry Carita, Maria i Rosy, zaczęły praktykować ma do czynienia z młodymi "geniuszami" z kilku latach zaproponował im spółkę.

Ale siostry wołały być samodzielne. Wymagał im Faubourg St. Honore. I tak się zaczęło. Uważa się, że sukcesy siostrzycy Carita polegają na ich talentach fryzjerskich i organizacyjnych, a nie na tym, że umieją stworzyć atmosferę, w której każda klientka.

OLIMPIADA 70 - EXERCIT

ASPECTO DA ABERTURA DA "OLIMPIADA 70"

Espectáculo inusitado assistiu o público paranaense, sábado à noite, no Estádio Belfort Duarte, quando das solenidades de abertura da "Olimpiada 70" que seguiu fielmente o ritual olímpico. Um público numeroso compareceu às dependências da praça de esportes do Alto da Glória, nunca regateando a ver.

Depois da chegada do General Breno Fortes, Comandante do III Exército e representante do Presidente da República, houve o desfile das delegações participantes, sendo que o contingente do III Exército foi o mais aplaudido, coisa natural, pois ele representa as unidades militares sediadas no Rio Grande do Sul, Santa Catarina e Paraná.

O general José Campos de Aragão, comandante da 5ª Região Militar, saudou não só as equipes participantes, mas, as autoridades e o povo presente.

Em seguida, o General Breno Borges Fortes, em nome do Presidente da República, General Emilio Garrastazu Médici, deu por aberta a Olimpíada-70-Exército.

O Pavilhão Nacional foi conduzido até onde se localizava o mastro, por uma guarda de honra formada por alunos da Escola de Educação Física e Desportos do Paraná foi hasteado pelo General José Campos de Aragão, Simultaneamente, o General Antônio Jorge Correia, presidente da Comissão Desportiva do Exército o fazia com o pavilhão do CDE e o Secretário Cândido Mar-

tins de Oliveira, não, com o do Paraná quanto o coral cantava no Nacional.

Paulo Sérgio Mota destacou atleta paranaense conduziu o fogo olímpico acendeu a pira olímpica quanto que Oswaldo Fesende, figura brasileira desporto brasileiro, ramamento do atletismo, o coral entoava "Lula".

As delegações paranaenses desfilaram, dentro do recinto, ainda sob os aplausos e, em seguida, iniciou o encontro Flamengo e o Coritiba.

Papa diz que doutrina da ressurreição foi forçada

CIDADE DO VATICANO — O Papa Paulo VI afirmou que os mais recentes estudos sobre a Bíblia reforçam a doutrina da Igreja Católica quanto à ressurreição de Cristo. Falando a 50 pesquisadores bíblicos e teólogos, o Pontífice disse que "a Igreja enfrenta as dificuldades que surgem da interpretação de textos e difíceis e, por isso, considera as diferentes opiniões". Não esclareceu, contudo, quais são estas "diferentes opiniões". Parece-nos que todo esse trabalho de reflexão confirma, através das descobertas da última investigação, a doutrina que a Igreja tem e professa acerca do mistério da ressurreição", acentuou Paulo VI. centou que a Igreja tem tanta confiança nos seus ensinamentos que "alenta o estudo científico enquanto continua proclamando a palavra dos Apóstolos. O Papa referiu-se à tese do estudioso da Alemanha Ocidental, Kurt Berna, segundo a qual Cristo ainda estava vivo quando foi tirado da cruz. Um especialista do Vaticano, Giulio Ricci, porém, disse que a tese de Kurt Berna, baseada em fotografias do tecido usado como sudário no corpo de Cristo era "fantástica e infundada. Os estudos da Bíblia recebidos pelo Papa participam em Roma de um simpósio sobre a ressurreição. Em sua maioria são católicos, mas integram também o grupo um ortodoxo grego e um protestante. A Santa Sé anunciou que uma delegação de seis membros da Igreja Católica conferenciará com dirigentes da Aliança Mundial Igrejas Reformadas. As deliberações se prolongarão por 10 dias e serão similares às conferências que se realizam entre o Vaticano e a Federação Luterana Mundial, a Comunhão Anglicana e o Conselho Metodista Mundial. Os temas principais das reuniões versará sobre questões teológicas.

LUD

Ressuscitar, Eu?

BENJAMIM BERTICELLI

Observando o mundo que nos cerca, percebemos em todos os seres vivos a titânica e infinda luta pela vida. A semente que germina, a mais gigantesca árvore, o microbio e o animal empenham todas suas forças contra a aniquilação. E o homem? Sua superioridade de inteligência não consagra mais de 90% de seus dias na automatização? A medicina tem progredido, mas está longe de satisfazer o homem; este, desde suas remotas origens até hoje, procura a "árvore da vida" que concedesse dias intermináveis à sua existência.

No entanto, a planta, o animal e o homem tombam um dia inertes. Morrem. Será esta a resposta final ao anseio mais congênito da criatura? sentir-se-á assim fatalmente negado e destruído o primeiro e último êlan do mundo vivente?

Mofava Cristo dos homens quando se referia a Lázaro: "Esta enfermidade não é de morte" — quando de fato Lázaro havia morrido? Que pretendia? Apenas mostrar que podia chamar à vida um homem morto? Já seria inédito; mas não convenceria. Cristo, além de "acordar" Lázaro, queria mostrar mais. Queria responder aos homens de todos os tempos: esta doença, a própria morte, não é mortal.

Viver, viver. Como pensar que um dia deixaremos de existir? Despersonalização, regressão, aniquilamento: absurdo! Viver sempre, sempre... será lógico? Mas a morte virá para mim também! Se não deixar de existir, então, o que? Ressuscitar, eu? Gostaria de ter certeza disto. A ciência e a historiografia podem dizer a respeito da ressurreição de Cristo apenas isto: os discípulos deram testemunho dela. O próprio fato escapa a qualquer comprovação científica. Mas então? Desdobrando as páginas da humanidade encontraremos um homem que baseou sua e nossa vida em Cristo ressuscitado: São Paulo: "Se Cristo não ressuscitou, nossa pregação fica em conteúdo, e vossa fé sem fundamento". "Se for só para esta vida que temos colocado a nossa esperança em Cristo, somos, de todos os homens, os mais dignos de lástima".

Mais claro? A mensagem parece clara: nem sequer a morte é "doença mortal" e muito menos os contratempos da vida. Semelhante resposta poderá ser absurda, ou alienante, ou fuga, quando vem ao encontro do mais congênito anseio do homem? Se me repugna ressuscitar, mais ainda me repugna permanecer no nada, ser reduzido ao nada depois que existo, morrer para sempre. Não sei da chance de escolha naquela hora; se vallesse antecedência, votaria nesta, mesmo que me surpreendesse falando: ressuscitar, eu?

PAULO COMENTA ATENTADA

Medidas que atentam à dignidade total da pessoa humana preocupam todo homem amante da liberdade. Vozes de protesto ecoam, também de Roma. Sua Santidade, o Papa Paulo VI, abordou, recentemente, uma série de assuntos do momento. Eis os tópicos:

TORTURAS — Pela própria honra de algumas nações que nos são queridas, só podemos desejar um desmentido de fatos nos casos de torturas policiais que lhe são atribuídas. Falou-se muito disto e nós mesmos estamos desesperançados, após termos feito o apelo que se impunha.

SEQUESTRO — Parece-nos degradante para uma sociedade civil o sequestro de pessoas para obter dinheiro ou servir-se de meios de pressão ou violência.

TERRORISMO — Nós não consideramos como falido o recurso aos ideais de liberdade e de justiça, para fazer passar por inocentes a violência, as represálias e os fatos de terrorismo e guerrilhas desencadeadas, com frequência, contra a autoridade legitimamente constituída e contra populações inocentes.

ENTORPECENTES — Temos de levar em conta o perigo contrabando de drogas nocivas, nefastas para a saúde pública, física e moral, tão intolérável embora oculto e bem organizado, que nos impõe grandes padecimentos quando afeta sobretudo os jovens.

LIBERDADE RELIGIOSA — Sofremos de ver negada a liberdade religiosa, apesar dos princípios proclamados ou ver a pacífica profissão de fé dos cristãos carecer de menor direito de asilo em regiões que, às vezes, não toleram sequer um embrião de existência, tanto no plano cívico, como no privado.

GUERRA — Digamos simplesmente que nos sentimos especialmente afetados por esses conflitos cada vez mais violentos que estão sendo perpetrados no Levante e no Extremo Oriente.

CORRIDA ARMAMENTISTA — Vemos como um fenômeno irracional e como um presságio desalentador para

o futuro a corrida armamentista. Ela representa agora uma parte importante do comércio das grandes potências

industriais com os países menos desenvolvidos, mas débeis que não podem competir, na verdade, com as coisas.

Apolo XIII inicia contatos

CABO KENNEDY — A Agência Espacial norte-americana iniciou a contagem da missão Apollo-13 que culminará no próximo dia 11, com o lançamento de Fred Haise e Thomas Mattingly, seus tripulantes, em direção à Lua. A viagem da Apollo-13 custará 370 milhões de dólares (NCr\$ 1.665 milhões), sendo o custo total calculado em 500 dólares (NCr\$ 2.250). A permanência na Lua de Lovell durante 33 horas e meia será incluída no custo total.

No custo da viagem a ser iniciada dia 11 próximo deve-se incluir também o custo de 24 bilhões de dólares (NCr\$ 269 milhões) de perda de regressão dos astronautas. Depois do primeiro voo norte-americano à Lua, realizado em julho de 1968, este preço, contribuíram para minorar a miséria em grande parte da Terra.

Os 108 bilhões de cruzeiros novos aproximam-se aos orçamentos anuais da Grã-Bretanha. Na escala norte-americana, o custo do programa espacial representa 0,5% do que o país produz desde o início do programa espacial.